

A balassagyarmati vármegyei kiállítás.

Nagy napja volt szeptember 6-án Balassagyarmatnak, mert akkor zajlott le Nógrád és Hont csonka vármegyék kulturális kiállítása. Már a kora reggeli órákban is mozgalmat képet nyújtott a város, mert a vidékről beözönlő kíváncsi falusi nép tömegesen lepte el az utcákat s egymást érték a messziről robogó gépkocsik. A vendégeket a vármegyeházával szemben felállított díszes, hatalmas kapu fogadta s a sűrűn járókélők arcáról erős kíváncsiság volt leolvasható. Eleinte az a hír terjedt el, hogy a Kormányzó Ur Öfömlétsége talán nem is fog megérkezni, azonban a felállított díszszázad, a vitézek csoportja s a vármegyei előkelőségek tömörülése mégis bizonytalanná tette a kósza hirt. Röviddel reggel 9 óra után felcsendült az I. honvéd gyalogezred zenekarának Himnuszaccordja amidőn a Kormányzó és kísérete gépkocsikkal mégis megérkezett. A katonai fogadtatást a városi és vármegyei fogadtatás követte, mely után a kormányzó és kísérete a vármegyeházára sietett, hol vármegyének főispánja látta villásreggeli vendégül. Ezt követően kíséretével együtt a gimnáziumba vonult, ahol lélekemelő látványosság mellett nyitotta meg a kiállítást s előtte elvonult Nógrád és Hont vármegyék falunépének hosszú csoportja; férfiak és nők eredeti és nagyszerű népviseletben. Ugy látszik igen meglepette Öfömlétséget ezen látvány, mert mosolyogva fogadta a falusiak egyszerű csokorjait és a ludányiak által neki ajándékozott szallagos könténykét. A megnyitást követően a kiállított összes terméit és osztályait a Főmlétségség ur és kísérete végig szemlélvén, magas megelégedését és tetszését fejezte ki s különösen megragadta figyelmét a salgótarjáni nagy vállalatok által kiállított ipari produktumok minősége és mennyisége, valamint a művészeti, egyházi és va-

dászati osztályok anyaga, amelyekben városunk szintén képviselve volt. A salgótarjáni kiállítók között találunk a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t.-ot összes helybeli üzeminek termékeivel, a Salgótarjáni Köszénbányát, a Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő r.-t.-ot mindmégannyi kollektívával, amelyeket múlt évben városunkban rendezett kiállításon is bemutatnak. Schlatter Károly jószágigazgató gazdasági produktumai, valamint Lúgert Leó kertész mintaszépségű kertészeti látványosságai kellettek általános felhívást, helybeli kisiparosaink közül tanúságot tettek s a távolság dacára is áldozatot nem kímélve részt vettek a kiállításon; itt említjük meg Szántó Sándor bádógot, Pál Dezső férfinővérét. Érdekes, különös női türelmet és kezűgyésséget tartalmazó munkát állított ki Kun Bertalan né urhölgy; majd Dr. Förster Kálmán polgármester, aki egy hatalmas és a vadászoknak igen tetsző aggancs és trófea gyűjteményt mutatott be. A falufejlesztési osztályban magára város is néhány érdekességgel vett részt, továbbá láthatók voltak Fayl Frigyes festőművész és Dr. Kovács Józsefné (Lodz tanítvány) alkotásai, valamint Bárti Atya-isten faragványai. Részt vettek még Elsner Gusztáv né egy perzsaszőnyeg kézimunkával, Kimpian Gyula bájos salgótarjáni zsánerképpel stb. Általánosságban városunk léte, kulturális erceje az egész kiállításon erősen kidomborodott s a szemlélők között lépten-nyomon hallható volt a megjegyzés, hogy „nézd, ez is salgótarjáni”.

A kiállítás oly ágakat is felölelt, amelyeket a múlt évi itteni kiállításon nem láthattunk és pedig az egyházművészeti és falufejlesztési ágazatokat is.

Igen természetes, hogy a művészeti osztályon a Bencur-képek mindent felülmúltak s különös volt az egyházművészeti osztályok muzeumszerű végtelenül érdekes és becses összeállításai, melyben erősen képviselve voltak a Madách-ereklyék. Általában a kiállítás anyaga, összeállításai rendkívül erős akaratú, szorgalmas és terjedelmes munkát igényelt, amelyet a vármegye főispánja és alispánja irányított s az egyes csoportvezetők pedig nagy buzgalommal juttattak kivételre. Különös nehézséggel járhatott a falufejlesztési csoport megszervezése, mindazonáltal ez volt egyike a legsikerültebbeknek. A tatárkúrc típusú, bóbítás fűkötős, száz rokolyájú matrászelei, vizslási és kazári lányok, no meg a többiek vig zenére táncra is perdültek a kiállítás udvarán s a nemzeti táncot ropva nagy, kíváncsi tömeget vonzottak maguk körül s úgy látszik néhány percre felelevenült Mikszáth-palócországa. Ugyanezen csoport keretén belül humoros történet mellett kölölte meg Vass miniszter ur Ökegyelmessége az érsek-vadkerti menyecskekalácsot. Ugyanítt volt látható Nógrád és Hont megyének még az insurgens időkől származó harci zászlója is.

Délután fél 2 órakor kezdődött a vármegye által a Kormányzó Ur Öfömlétsége tiszteletére rendezett díszbéd, amely magas színvonalon és egyszerűségében a kiállításnak egyik szintén kedves részlete volt. Dr. Sztranyavszky Sándor főispán emelkedett szólásra s a Kormányzó Ur Öfömlétségségét oly lelkes szavakkal köszöntötte, hogy minden résztvevő szívéből a Kormányzó iránti ragaszkodás és szeretet jelét váltotta ki s több ízben percekig nem szünő tappsal fejezték ki tetszésüket. A Kormányzó jobbán Szcitovszky házelnök, halján Vass miniszter ur Ökegyelmessége foglaltak helyet. A Kormányzó ur kíséretében ott voltak Bud pénzügyminiszter, Thann tá-

bornok, Bartha kabinetirodafőnök, Hohenburger katonai iroda főnök, Gőrgy alezr. testőrségi parancsnok, Magasházy és Hardy szárnyaságédek, Berzeviczy Albert, Ernst Sándor, vezér Végh Kálmán h. államtitkár, Mayer Károly helyettes államtitkár, id. és ifj. Berczely János h. államtitkár és vbt., Ambrózy Gyula, és Bodolay ezredesek, dr. Eliássy ker. főkapitány, Szabóky Alajos, Kohut Adorján, dr. Chorin Ferenc, Zorkóczy Antal, gróf Majláth, gróf Teleky, gróf Almássy, gróf Pappenheim, báró Jeszenszky, báró Mannteifel, báró Jollymossy, báró Tornay, Prónay József, Mikszáth Kálmán, sipeki Balázs Barna, Baross József és Pál, Balázs Kornél, báró Perényi, Kis István püspök, Petrovics tszéki elnök, hámosi Bíró Pál, Roth Flóris, Liptay B. Jenő, Lánzy pénzügyi., Simonyi Dénes, Kacsokovits János, Pekár Gyula, Bodor Antal, Szenthe ügyészségi elnök, dr. Förster Kálmán, Fayl Gyula, a városok és járáások küldöttei stb.

A díszbéd kitűnő menüjét a vármegye sujtásos hajdú szolgáltatta, a zenét az I. honvédgyalogezred zenekara és a balassagyarmati dalárda szolgáltatta.

A kiállítással kapcsolatban leplezte le a vármegye a két legnagyobb szülöttjének, Madáchnak és Mikszáthnak emléktábláit, melynek ünnepségét pontban délután 4 órakor, a Főmlétségség Ur kísérete és részvétele mellett tartotta meg. A megnyitó beszédet Szcitovszky házelnök tartotta, amelyre a Főmlétségség Ur válaszolt. A Magyar Tudományos Akadémia és Kisfaludy-társaság részéről Berzeviczy Albert elnök, majd a Petőfi-társaság részéről Pekár Gyula, tartottak érdekes és tetszőes irodalmi beszédeket. Végül Jeszenszky Kálmán prélat-usz plébános frappans szavakkal vette át a Kezicsky szobrászművész által készített táblákat s a Himnusz hangjai mellett az ünnepség bezárult.

VERSEK.

Meditációk egy kolostorban.

Ira: Vadkerti Béla

Komor barátok, néma klostromában
 Kibált folyosók götívei alatt
 Ugy érzem magam mint a kóporsóban
 Mikor besurran este az alkonyat

A csend ijesztő, mint a temetőben
 S a barna falak szük cellái mögött
 Dermedten fekszem, mintegy sírveremben
 A márvány hideg jégoszlopok között.

S a tömjénfüstös alvó palotákban
 Homályos kádós nagy kőkockák fölött
 Lángol a feltek forró életjában
 Ajkam cserepes, homlokom gyöngyözött.

Hozsannás leltem sóhajokba szökken
 Oh Uram a vágyak felhője borony
 Szívem Istent! Szabadíts meg innen
 Hol a nívának örök zenéje kong.

S mikor az árnyak lengnek imbolyogva
 Suttogni kezdenek az ezüst falak
 Éjfél van épen, megkondul az óra
 S imára mennek a karthausiak
 S míg ők a csendben helkan szolozs-
 (mánsnak
 Elfog engem is a nagy áhitat

Visszaszirom minden percét a multnak
 A csokra szomjas Madonna erekeit.

Eldogdoló kis hónapos szobámba
 Oly szép volt minden, oly gyönyörű
 Nevető lányok a fali rámkában
 És egy néhány bájos apró szobormű
 Itt nincsen függöny, itt nincsen kerevet
 Lágy puha egy és süppredkes szőnyeg
 A cella díszre egy bus Feszület
 Mikor rántétek a szívem megreteg.

XXXIV. (19.)

Vak és silány volt hibem napja, míg a
 Nagy, botor eszmeák bájaként bolyongtam,
 Am most vitorlát fordít karom
 S hátrafutott utam újra mérem.

Mert a fény ura — ki vad villámokat
 Csóvál felhőin — épp a tiszta égen
 Rohant át szárnyas lánglovaktól
 Vonszolt, büszke, dübörgő szekéren.

Mely lomha tájt, szerzetfutó csermelyt,
 A Styzet, a bösz, borzalmas Taenarust,
 A világ végét megrendíti
 S barna mélyek ölet felstakítja.

Mert a hatalmat legyűri, a bűvőt
 Szent fényre hozza; ennek koronáját
 Ragadja vad sikollyal messze
 S kacagva dobja máznak a vén Sors!
 Horátius, Lib. I.
 Fordította: Fekete Alfréd.

A népszaporodás akadályai.

Magyarország feltámadását csak népünk számbeli és erőbeli gyarapodása teheti lehetővé. Ezért fordul ujabban mindenkori fokozott figyelemmel a népszaporodás kérdése felé, melyet sok új oldalról világítottak meg. Múltán ezek a megállapítások azért történtek, hogy a bajon segíteni lehessen, elsősorban az okokat kellene tisztáítani, hogy azok megszüntetésével az okozat is megsűnjön. Ilyenek: a szegénység, a betegség, az erkölcsi telenség és a tudatlanság.

A szegénység megakadályozza egyrészt már a házasságokat, másrészt a gyermekek számának korlátozására, vagy a gyermekáldás elöl való teljes elzárkózásra vezet. De még ha csak a házasság idejének kitolásával jár, akkor is feltétlenül kevesebb gyermek világra hozatalát és felnevelését teszi lehetővé. Az idős szülők gyermekei természetesen ugyan számban, mint erőben a fiatalokéi mögött maradnak, könnyebben kerülnek árvaságra, ami nevelítésüket nagyon hátráltatja. Pedig a gyermekek nevelése fontosabb, mint a világra hozatala, mert az erős, egészséges, tehetséges, iskolázott gyermek családjának áldás az államnak haszon: a beteg, gyenge, tehetetlen és tudatlan gyermek családjának átok, az államnak teher. A szegénység és a betegség egymással köröltve szoktak járni. Ahol nagyon nincs

és a kereset kevés, nincs meg a megfelelő táplálkozás. A csecsemőt hosszú ideig szoptatják, mert nincs tejre pénz, utána rögtön a felnőttek kosztjára fogják. Er kétszeresen hajlamosítja a gyermeket az angoikorra, főleg ha a lakás és tisztaság is kívánatos valókát hagyunk hátra. Az angoikóros gyermek ellenálló képessége nagyon leszál, tüdővész, fertőző betegségek könnyen elérik és nehezen hagyják el az ilyen gyermeket, szűkmellő, szögletesfejű, görbélábú, ludtalpu, halvány és kényes ember lesz belőle. A szegénység korán kenyérkereset után hejtja az ilyen, melyben nem világthat, fiatal korban könnyen kerül rossz társaságba, megtanulja a könnyelmű életet, amely hamar elbőnik a gyenge szervezetűekkel. Az alma nem esik messze a fájától, mondja a szálló íge. A jó gazda is a legjobbat magot veti el, az embereknél is ugy van, hogy a gyenge és beteg szülők hozzák hasonló gyermekeket nevelnek. Ha ez a sátnyalás bizonyos fokot elér, a beteg család kipusztul. Az erkölcsi telenség nem ismer az életben egyéb célt az életvezetnél, melynek hajszolása közben korlátot nem vesz tekintetbe. Ilyen fellagású ember áldozatokra nem bízandó, márpedig a gyermeknevelés az. A tudatlanság nem lát a saját szük körén túl, nincs tisztában a környezetében lefolyó események okával, összefüggésével, és következményével. A tudatlan ember nem érti azt meg, hogy ő csak egy része a nagy egésznek, az államnak, viselkedése, csele-

A Főméltóság Ur környezetével 5 órakor gróf Majlát-hoz Gárdonyi-hajtatott ki, majd 6 órakor Budapestre távozott.

Ez ünnepségekkel vármegyénk zekvárosa az ősidőktől folytatott kulturális uton hatalmas lendülettel halad előre, amelyhez részünkről is kívánunk: „jó szerencsét!”

— H. L. —

Mátraszele hősei és martirjai

a világháború orkánjában elpusztult vitézei, kik a névtelen hősök nagy temetőjében, a Kárpátok lenyveszengetésében, az Orosz hőmezőkön, Balkán hegyvidékein, az Adrián vidéken, Tirol felhőkarcolatánok tövében, a Havasalföld tájékon porladóznak s álmódoznak a magyar főtámadásról emléket kapnak szülőföldjüknél.

Óltárt emelt Nógrád megye legkisebb faluja is a nagy világegyesben ellútt katonáinak, azoknak akikről a hadak véres utja elrabolta azt a boldogságot, hogy idehaza itthon, magyar földben pihenhessenek, de vérük hullásával, vértanúsorsukkal kiérdemelték, hogy rajuk emlékezzenek, róluk meg ne feledkezzenek s egy naroknyi földet az ő emléküknél szenteljenek.

A nagy hegyek lepe-hupái között hosszan elterülő Mátraszele kis palóc-lacuská iskolájával szemkötő a szobrásnövészet egy remekét helyezte el, állította fel elcsélt Hőseink emlékére.

Gyönyörű kertben, vasrácsos kettőszéves áll az őz virágainak millió színeiben a beszédes szobor a „Hősök oltára”, a Hősök szobra, mely a föld közeg legbájosabb, legmegnyugtatóbb, legelgáradóbb látványosság. Magyarország Istvánasszonya, Hungáriának róbiaj alakja úde, rózsaszarú gyermekatonával s a háború szimbólumaival oly segható, hogy önkéntlenül is ismára kulszólódik a kezünk s koszorút sirunk sílébe...

Bizskek vagyunk, hogy a martirok emlékének vármegyénkben éppen a salgótarjáni járás területén van a legtöbb beliséje.

Salgótarján piacterén, Zagyvapálva temetőjében, Baglyasalja bányatelep kolozsai Cassinó palotája előtt, a most Mátraszele községben áll már a nagy áboru, nagy vitézeinek, önfeláldozó kármának kőbe és márványba vésett szent emléke és beszédes sírja, melyidőntől időkig vigja hirdetni, hogy

... mindig volt, aki szembeszállott S kézz volt vinni a végső tusát. Megvédeni a szabadságot. A nemzetet s e szép hazát.

Azért nem halt meg az, miért ők haltak. A szabadság el nem vezetett, Mit életükkel oltalmazták, A haza el nem vesztették.”

Mátraszele község az elesett hadiunk emlékére állított remek szobrárt, néhány nap múlva fogja teleplezni s ünnepélyes

keretek között át adni a nagy nyilvánosságának.

Ezen alkalommal a vármegye vezetők emerei is jelen lesznek. A kicsiny falucska országos milőben ohajt áldozni a dicső mult, glóriás halottai előtt.

Vadkerti Béla

Salgótarján-Szécsény-Balassagyarmati vasút.

E címbe azt hisszük, nemcsak ennek a három nagy helységnek, hanem az egész Nógrád és Hént vármegye közönségének egyik leghöbő kimsága van kifejezve, mely eszüknek ugyan nem új, de azt égetően aktuálisá tette a trianoni határ, mely derékban kettészelle megyéinket és brutálisan elvágta régi kitűnő vasuti hálózatát, mely által a tarjáni medencének kapcsolata az Ipoly völgyével, a megyénk legnagyobb részével közlekedésileg ugyyszólva lehetetlené vált.

Légyonulban alig 40 km. választ el megyénk székhelyétől ez a távolság vonaton 130 kilométerre nő, tehát többre mint Budapest-Salgótarján közti távolság. A nagy fáradtsággal járó utazás idejét tekintve, pedig egyenesen megdöbbentő messzeségre látódomunk el Balassagyarmattól. Magyarország egyetlen megyéjének a székhelye se oly megközelíthetetlen vasuton, mint Nógrád, holott, mint előbb is említettük, majdnem a szomszéd-ságunkban áll.

Teljesen fölöslegesnek tartjuk ismételni, a már oly sokszor megtárgyalt közigazgatási, kulturális, sőt — stratégiai — okokat, melyek a vasuton mielőbbi létesítését hangosan sürgetik, e helyen csupán szociális szempontból akarunk rámutatni arra a megfontolandó körülményre, hogy most van a legalkalmasabb idő e terv megvalósítására, mikor ezen eminensen közérdeklő vasutépítkezéssel, egyúttal a fenyegetően nagy mértékű munkanélküliségét környékünknek, nagyrésben megoldhatjuk. Most különösen, mikor az íjésztől már közeleget, a mezőgazdaságokban is az őzi munka rövidesen befejezést nyer, miután a munkanélküliek tekintélyes tábora újabb hatalmas tömeggel szaporodni fog, kiknek a tervezett vasutépítkezéssel való foglalkoztatása, a legnagyobb jötemény és áldás volna vidékünk szegény, nélkülözö munkanélküli lakosságának.

Elháríthatatlan és különösebb tech-

nikai akadályai nincsenek e tervnek, a terepviszonyok türethetők, a kiépítendő vonal (Zagyvapálva-Szécsény) rövid, mindössze 20—25 km.-ről van szó, de ez a valóban ideális és hasznos közmunka a jobbikor jönné, — szinte utolsó pillanatban — és sok száz munkanélküli, ehez csatládnak adna tisztességes kenyeret a közelgő tél szomorú napjaiban, kik már most is legnagyobb fokú kétségbeesés előtt állnak.

Pénzügyi nehézségek, — melyek aránylag nem oly jelentékenyek — nem lehetnek gátló okok, mikor ily minden tekintetben fontos célról van szó. A megye, az érdekelte városok, községek, tekintélyesebb financiaiis hozzájárulását biztosítottak gondoljuk és az állami beruházásokra előirányozott 1600 milliórdból talán erre a célra jut egy pár korona.

Ugy tudjuk az előmunkálati engedélyekkel kapcsolatban már több kész, kidolgozott mérnöki terv áll a cél rendelkezésére, a hangulat kedvező, az idő legalkalmasabb a vasuti akció megindításához, tisztán csak egy határozott impulzus kell, hogy az eszme valóra váljon.

E kezdeményező lépésnek társadalmunk vezetősége, elsősorban vármegyénk agilis főispánja: Dr. Sztranyaszky Sándor bizonyára szívesen áll élére, ki megyénk érdekében már oly sokat tett és kinek e rendkívül fontos terv keresztültelése, egyik legértékesebb és örökre megmaradó emléke maradna közéleti áldásos tevékenységének. Ehhez a munkához, a legnagyobb örömmel és nagyszerű lelkesedéssel csatlakoznának az érdekelte városok, községek és ezek mely szimpátiája és halálja fogadná nemes elhatározását.

Lapunk ezt a tervet szerény erejével felkarolja és ez uton is propagálja, az illetékes tényezőkön kívül felhívja erre a többi lapársaink szíves figyelmét és kéri nagybecsű támogatását.

Szilvássy

Hírek és különfelek.

Személyi hír. Dr. Halyák Zoltán a királyi adóhivatal főnöke egy hónapi szabadságra távozott.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetlen drága jó

atyánk elhunytá alkalmával, részvételükkel felkerestek, vagy a temetésen való szíves megjelenésükkel nagy fájdalomat hála-láson enyhíteni iparkodtak, ez uton mond köszönetet a gyászoló család nevében Martin Olga és Miksa.

A kivesszi indult bányászok kérés. varázsát ma sem vesztett

szépsége elevenedett meg egy borongás szeptemberi délutánon 7-én Baglyasalján. Temetője volt. A máig megmaradt legértékesebb bányászgeneráció egyik neszesztár, Martin Károlyt kísérte el az utolsó bé-szálláshoz Baglyasalja és mindenrangú bányászközönsége Királyvárszky Imre igazgató vezetésével. A komor halotti pompa mintha a munka apothézinának készült volna, amely felé 50 évvel ezelőtől indult el fiatalon a sötét tárnák mélyéről egy egyszerű bányász, akinek a szorgalma kitartása és tehetsége alkalmat adott arra a nem közönséges és ritkán megvalósítható eljárásra, amit az Északi K.-bánya r. t. példaadászerűen hajtott végre azért, hogy az ártizni karból a tisztikarba vette fel az értékes munkaerőt. Mint ha bányásznesztárral eltemett mult elevenedett volna fel temetőjén, úgy hatottak ezek az elveszni készülő, de ma is mely megindulástól keltő bányászbuszokások, miket társai és barátai az ő listeleterre koporsójához elhoztak. Amelyek közt a legmeghatóbb volt a ritkán látható szalamander menet melyet Osváth Lajos bányamérnök szervezett meg a halottasor előtt az égből bányálmással ballagó bányászok hosszú sorából. S amikor az elemulmásra feledésbe merülő „klopcak” komor, egyszerű hangjai után a sirál a dr. Csengődy Lajos által vezetett szertartást végt ér, és Kraft Aladár s Tusdy István ajkairól az utolsó „jó szerencsét” kívánás belevesselt a bányászinduló alkordjaiba, s elaludtak a szalamanderok: mindnyájan mélyen átéreztek, mily sokit vesztett ez a mi rideg életünk, amikor egymásután vesszini engedjük azokat az ősi szép szokásokat, hagyományokat, amikben anyai örök emberi van s amikért a mai sokfélre, izmus kárpótlással bizony nem ad más, mint bérbekerítő sorozatát lelki elszegényedést sivar, sükettségbe vessző parasztkodást.

A polgármester meghurcoltatása véget ért. Most került nyilvánosságra a balassagyarmati kir. törvényszék végzése Dr. Förster Kálmán polgármester okirathamisítással vádatlata ügyében. Ismeretes, hogy Haas D. Armin helybeli lakos a polgármestert az 1923 augusztus hó 22-én lejáró mozi üzemvezetői állásnak betöltése körülí ténykedésekről okirathamisítással vádolta meg. A vádat annak idején az ügyéség nem vállalta s Haas D. Armin mint potmágvánduló lépett föl. A vizsgálat megindítása iránt ily minőségben tett kérelmet azonban a gyarmati törvényszék vizsgáló bírása még július 20-án hozott végzésével elutasította. Most pedig a törvényszék vádatlata hozta meg Haas D. Armin felfolyamodása a végzés, amelyben a vizsgáló bíró végzését indokai alapján helyben hagyta. Szóval a nagy-keci készülődéssel indult a fővárosi napisajtó bizonyos részének kiscső zenéje mellett folytatott rohám kudarcba fulladt. Amint hogy a város pol-

edetei környezetére hatással vannak, reá-szabhatnak. Helyzetük és körülményeinek hibás megítélése helytelen esleletekre bírják, melyeknek következményét megszenvedni.

Kétféle erkölcs van: vallási és természettudományi. Mindkettő alatt azokat korlátokat értjük, melyek cselekedeteinket úgy szabályozzák, hogy azok egyéni boldogulásunkat környezetünk sérelme nélkül írják el. A vallási erkölcs alapja a kinyilatkoztatás, isten parancsa saját magunk és emhársaink megbecsülésére, szeretetére, önfegyelmzésre, jötekonyságra és áldozatkészségre, melyekért cserébe a tulvilági boldogságot, itt a földön nyugodt lelkiismeret és kötelesség teljesítés öntudatát adja. A természettudományi erkölcs azt tanítja, hogy tehetségeinket és képességeinket teljes erőnkkel használjuk ki. Fordítsuk azokat a magunk és emhársaink javára, tiszteljük az értelmünkkel felismert természeti törvényeket, ne iparkodjunk más rovására érvényesülni, mert az elnyomás ellenállást eredményez, aminek az elnyomó is feltétlenül kárát látja.

Vagyis mindkét erkölcs munkát, felegyelmet és engedelmességet környezetünkhez való okos és békés alkalmazkodást parancsol.

Mindzeket a népszaporodás kérdéseire vonatkoztatva tisztán állanak előttünk a teendők. Teljes erővel küzdünk kell a szegénység ellen, munkaalkalmak teremtésével, azok kihasználásával, becsületes fizetésével, a jóvedelem okos és takarékos felhasználásával. A szegény ember kiadásait tekintve azt látjuk, hogy abban a fel-szeleg, használatán és által-

mas dolgokra aránytalanul nagy összegek jutnak, a szükséges, okos és hasznos dolgokra kevés, vagy seimbi. Minden embernek kiadásaiiban egy fontossági sorrendet kellene felállítani és az egyes tételekre fontosságukra arányos összegeket fordítani, illetve a nem fontosakra csak akkor juttatni valamit, ha a fontosak ki vannak elégítve. Ennek bizony éppen a fordítottját látjuk. Legtöbbszörre a legelső az ital, azután jön a dohány, a kártya és a divatos ciltraságok, pedig ezek még jóra s ohasem vezettek. Amit ezek elköltönek, azt az élelmezésen, lakáson, tisztaságon és lelki szükségleteken takarítják meg. A kiadások ilyen bősztása kíméletlen önzésre és felülletes, értelmetlen gondolkodású mutató. Az ilyen ember a házasságban is csak anyagi és látszólagi előnyökért keres könyelmét nem hajlandó gyermekeiért feláldozni, boldogságát silány pénz és élvezethajhásában keresi. Széltellenül, nyomtalanul és haszontalanul lünek el az elők sorából. Ha a szegény ember megbetegszik, nem fordul orvoshoz, sajnálja érte a pénzt. Elhanyagolt, legyengült állapotban kerül mégis orvos elé, mikor felgyógyulása hosszabb időt és sokszorosan nagyobb költséget igényel. Hosszabb idejű munkaképételen, szegénysége csak súlyosbodik. Betegsége megátszik gyermekein, akik gyengék, már beteges szüleinek, vagy hamatosan lerövidödnék, rövidebb-hosszabb ideig kinlódnak, szüleinek csak gondot és kiadást okoznak, míg végre elpusztulnak. Az ilyen népszaporodásban nincs közönel.

Hasonló akadály a népesedéscsökkentés erkölcsi telenség. Ott, ahol anyagi gondok halajdonképpen igazán nincsenek, a vagyon megtartása, szaporítása és élvezé-

tek hajhászása és a kényelmi szempontok, késői vagy érdekhézságokra, szándékos gyermektelenségre vagy egyke rendszerre vezetnek. Az erkölcsi telenség alapja az élet mélyebb tartalmának, értékeknek, a lelki örömeinek, a munkának és a kötelességteljesítésnek, egyzóval a lelki életnek hiánya, a lelketlenség. Az életnek ilyen alacsony és egyoldalú nézőpontból való tekintése természetesen megboszuolja magát. Az erkölcsi telenség az élet és lélek betegségeire, önmeghasználásra, az értekletlen élvezetekből való megcsömörlésre vezet, mert az emberi életben elérhető boldogság csak az erkölcsi élet adhatja meg. Kötelességünk az életben, az hogy összes testi és lelki képességeinket a természeti törvények szigorú tisztelbentartásával magunk és emhársaink javára fordítsuk. Aki ettől eltér, boldogtalan lesz, életét előbb-utóbb üresnek fogja itélni. Az anyagi javak életelként való hajszolása csak folytonos elégedetlenségre vezet, megnyugvást nem ad; a vagyon a másvilágra el nem vihető, az örökösök kezén gyakran elolvad, a gazdaságban nevelkedettek ritkán képesek az megtartani, még ritkábban az elpazarolást vagyont visszaszerezni. Hirtelen fordulatok, bajok, szerencsétlenségek hosszú évek anyagi eredményeit romba döntik, míg az erkölcsi tökélet nem érintik. Szóval a pénzügy sem nem boldogít, sem nem biztosít a szegénység ellen.

A népszaporodás akadályai nagyon különbözőnek az egyes társadalmi osztályok szerint. A birtokosok büne az egyke, a hivatalnokoké a gyermektelenség szándékos formája; a gazdag embereké pedig a szándék ellenére is sokszor gyermektelen a házasság. A kisbirtokosok egy-

keje azon silány gondolkozás következménye, hogy a boldogság a földbirtok osztalatlansága, pedig hát a mi földjeinken jobb gazdálkodással mindenütt meg lehet kistérsíteni a jövedelmet és nem muszáj mindenkinek apja mestereséget folytatni. A hivatalnok-osztályt a szegénység, lakásiségén kívül még a jövő bizonytalanság, a csekély nyugdíja B-lista és a gyermekek rangjukhoz illő nevelésének lebetelensége tartják vissza a családi alapítástól, nem is szölvá arról, hogy egyes úresűjés és lelketlen embercselekmények, az asszonyok szépségüket fellik a gyermekeiktől. Kétségkívül legutóbb óka a gyermektelenségnek a magatlanság, amely jórészt olyan betegségek következménye, melyeket az illetők tudatlanságuk vagy helytelen életmódjuk okoznak.

Mindzekben röviden ismertettem azokat az okokat, melyek a népszaporodást gátolják, ráterek azokra a módokra, melyekkel ezeket az akadályokat meg lehet szüntetni.

Komolyan és kitartóan küzdünk kell a szegénység ellen mert nélkülünk nincs meg a lehetőség a viszonyok megjavulására. A szegénység ellen küzdhetünk új munkaalkalmak teremtésével, a ritkék jobb fizetésével, a munkanélküli jövedelemtervezés megállításával, a spekuláció letörésével, takarékoskossá elszajátításával és az igények mérséklésével, egyzóval szociálpolitikával, amelyhez egyelőnt hozzátartoznak az alábbiak is. A betegségek ellen küzdhetünk az általános jólét emelésével, az egészségügyi ismeretek legértékesebb körben való állandó terjesztésével, az orvosok megfelelő díjazásával, megbecsülésével és megbálgatásával, az

gerségára minden államata pártállásra való tekintet nélkül elítélte az egész kezdeményezést, amelyben inkább üzleti rugóságot és magánbesszűt látott. Mi magunk részéről kezdettől fogva csak mosolyogni tudtunk volna a jóakarónak, ha nem kellene éreznünk a tekintélyrombolás vágyának szelét.

Dr. Bellák Gyula száj és fogorvos szabadságáról vizsátérét és működését újból megkezdte.

Köznevelési híradások. Felejthetetlen jó férjem és édes apám elhalálása alkalmából megnyilvánult jóleső részvétért, hála köszönettel mondunk mindazoknak akik nagy fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak. Öv. Diósi Jánosné és gyermekei

Tábori mise. Zagyvaróna község Róna bányatelepén f. hó 6-án isentisztelet volt. A szentmisét Horváth László salgótarjáni r. kath. s. lelkes végzte. A festsőleg szép telep vallásos életében az idén ez már a második tábori mise volt, amelyre messze vidékről is jöttek számtalan sokan, erőt, vigaszt és meggyőződést szerezni az élet kálváriás, golyózás útjához.

A gazdaság nem használják ki kellően a szállítási kedvezményeket. A gabonafélékre adott szállítási kedvezmény abban csúszdosodik ki, hogy ezután a vasút gabona és hüvelyes terményt, valamint az őrlémenyt akkor is a 100/0-kal olcsóbb, 15 tonnas kocsiakománnyal díjazás alapján köteles szállítani, ha a 15 tonnas kocsi helyett 10 tonnas kocsiokban történik a szállítás. Ezt az előnyt azonban a gazdaságadatom nem használja ki kellően, mert nem is gondol arra, hogy ezt a 100/0-os szállítási kedvezményt a maga részére hasznosítsa. Figyelemre méltó tehát a gazdaságok és a termelőket, akik eladnak és szállítanak, hogy az eladásnál két fontos körülményre ügyeljenek: és pedig az üzlet lebonyolításánál azonnal követeljenek a fuvardíj levonásnak 15 tonnas, vagyis 100/0-kal olcsóbb, az ugynevettelt C) osztályú szerint való elszámolást, vagy kössék ki, mint ahogy ez törvényben is a fuvardíj utólagos bemutatásáig, s a vasút részéről tényleges felszámolt fuvardíjakat fogadják el csupán az elszámolás végleges alapjául. A termelő csak akkor használhatja ki az új előnyt, ha éppen olyan élelmes lesz, mint amelyen élmes a kereskedő már most is. Ezeknek az u.n. C) osztályú kedvezéseknek kihasználását a törvény természetesen nem tekintí szemlélő visszaélnének, mert köztudomású a kedvezmény és az alkú költével alapján jön létre. Hogy pedig az élmeségnek milyen tag tere van csupán annál az egy eladási pontnál, azt megtudhatjuk, ha az egy és hat millió között váltakozó kocsiakománnyal fuvardíjaknál 3 és fél milliót veszünk átlagosan egy kocsiakománnyal

fuvardíjának és ebből 100/0-ot, vagyis 350.000 koronát számítunk le a kedvezmény összegéből. Ez 100.000 kocsinál 100.000-szor 350.000 koronát, vagyis 35 milliót koronát tesz ki. 35 milliót maradt tehát a termelő kezében, vagy vándorolhat a vevők zsebébe 100.000 kocsiakománnyal. A múltban is sok-sok milliót vett el a termelő számlára, mert nem méltatták kellő figyelemre, hogy a C) osztály szerint minősülő raktárnak 100% kedvezménye van. Reméljük, hogy a jövőben a termelő is fog végre a saját hasznára kalkulálni.

Tolvajcsemete. Fialat gyermekem követett el betörést a múlt hó utolsó napjaiban Vizválasztó telepen Hanyuska Ferenc bányászati alkalmazott lakásában, honnan a nyitott ablakon át több millió értékű aranyékszert hurcolt el a neveléses ólsonk akart tudni rajtuk. A somoskőújfalusi csendőrség erélyes nyomozása következtében a mátramindszenti pályaudvaron hurorka kélvő apró pénzszívrag kopott, rongyos csavargó típus, aki az asztali javító intézetből már négy ízben szökött meg. Vallomása szerint emióta az esztét tudja, mindig lopósból él. Mosolyogva mesélte el, hajdan Somoskőújfaluban még a cseh csendőrség és katonaság laktanyájában is garázdálkodott s több száz szokolal biztosította munkátlanóságát. Sovány kenyérkeszettel minősítette foglalkozását s panaszokodott, hogy az emberek na csekély értékekért is javeszteknek s hajszát indítanak. A züllés útjára tevőd s a börtön felé vezet ősvényen makacsul kitért fiatal embert a balassagyarmati kir. ügyészséghez, illetve fogházba kísérték.

A Karancs hegy tetején, az ősrégi kápolna romjai között, Orangyalok vasárnapján szept. 6-án Bányász József karancsági káplán tábori misét mondott, amelyen a Karancs vidék népe igen nagy számban vett részt. Így egyszerre két helyen is a trianoni határ szélén Rónán és Karancs hegyen magyar ima és magyar ének szállott át testvéreinkhez és emlékedt fel a Mindenhatóhoz.

Színházi hírek. Amint már azt előzőleg is jeleztük Salgótarján városának, olyan színtársulat ígérkezik hozzánk, amelyen még nem volt városunkban, csak szerény biradást adtunk. Most amikor már néhány előadást láttunk, csak a dícsőret hangján emlékezhetünk meg a kiváló együttesről. Ezt különösen Miklósy Gábor igazgatónak köszönhetjük, aki semmi áldozatot sem kímélt, hogy nagy társulatával, — melynek minden egyes tagját jól megválasztotta, — mennő többet és jobbat nyújthasson. A műsorát a legjobb újdonságok képezik. Az előadások oly magas nívón állanak, hogy mellán sorozhatók a legelső színtársulatok előadásai közé. A bemutató előadás a Marica grófné-vel kezdődött, melyben Eötvös Pordán Gizi játékaival és táncpaival, Solyom Győző énekével, megjelenésével aratott nagy sikert. Turcsy Jolán, bár ez szerintünk nem az ő szerepe, kiváló volt. Reméljük lesz alkalmunk még más szerepekben is látni, hogy a hozzá fűzött reményekről meggyőződhetünk. Agathay Ferencről már annyit jót írtak, hogy mind csak ismétlése lenne. Hetenyi Ferenc ügyesen táncol, Radó László nagy jövőjű színész. A Marica grófné előadását követik Antónia, Cigány, Postás Katia és a Csirkelógó, mely előadásokról csak azt írhatjuk, hogy mindegyik nívós és így nehéz volna megállapítani, melyik volt jobban a másiknál. Miklósyné Garrai Jolán az Antónia címszerepében egyszerűen brillirozott, ilyen alakítását csak a legnagyobb művészek nyújtanak. Miklósy Gábor, aki nem csak pont sziniszagot hanem mint színész is elsősorú. Külön megemlítendő még Radó Imréné, Thury Margit, Miklósy Juliska, Gáspár Amália Kovats Medea akik az együttes jó kiegészítői.

Meghívó. A Nógrád- és Hontvármegyei általános tanítóegyesületnek Dr. Sztranyavszky Sándor Nógrád- és Hontvármegyei főispánja és neje sztravogai és kecsencei Madach Emma fővédnőse, Roth Flóris bányaügyi főtanácsos, bányaigazgató, Liptay B. Jenő kormányfőtanácsos, acélgári igazgató, Dr. Förster Kálmán polgármester, Paravicini János alezredes, állomáskaparancsnok védnőse által Salgótarjánban, 1925. szeptember hó 17-én d. e. 9 órai kezdettel, az acélgári Olvasóegylet dísztermében tartandó rendezésű közgyűlésre. Fél 9 órakor vasárnaponként ülést tartunk. A közgyűlést követőleg délután 1 órakor az acélgári tiszti kaszinó termében társas ebéd lesz.

A közgyűléssel kapcsolatban az Egyesület f. hó 17-én este 8 órai kezdettel az acélgári Olvasóegylet dísztermében, a balassagyarmati tanító internátus javára, jótékonyuló műsoros estélyt rendez az alábbi programmal: 1. Hízeltegy, énekl az acélgári dalárda, zenekarkísérettel. 2. Tenitők munkája, szabad előadás, tartja Róder Alfréd. 3. a) Fogalomszám: Dal a dalról. b) Verdi: Borsal az Ernáni operából, előadja az acélgári dalárda. 4. Feltámadunk. Irta: Csanády György. Szavaltja: Kuster Alice urleány. 5. Puccini: Píllangó kisasszony egyveleg, játssza az acélgári zenekar. 6. Törögató. Irta: Stappay Miklós, előadja Nekem Lici urleány. 7. Luspay Kálmán: Irredenta dalok, énekl Dénés Géza; zongorán kíséri a szerző. 8. Himnusz, énekl az acélgári dalárda, zenekarkísérettel. A zenekart és dalárdát Urzset József acélgári karnagy vezeli. Helysárak: 20, 15 és 10 ezer korona. Jegyek előre válthatók Paksy Árpád acélgári tanítóól és este a pénztárnál. A fellélltéseket — tekintve a jótékony célt — köszönettel vesszük és hirlapilag nyugtázzuk. Előadás után tánc. Az elsőké.

Helyreállítás. Múlt heti számunkban „Féltár utazás Budapestre és vissza” című hírnkbe egy sajtóhiba csúszott be, amennyiben a Széchenyi emlékiállításra a féltár kedvezményre jogosító igazolvány nem 6000 K mint jeleztük, hanem 50.000 korona.

Mulatságok. A Vizválasztói Vilamos Központ iparosai f. hó 13-án szüreti mulatságot tartanak a halastó melletti erdőben, sátrak alatt. Védnök Wahlner Aladár mérnök. Vonat indul a zagyvári rakodóról fél 3 órakor. — Huik Lajos táncosrendezőben nagy szüreti mulatság lesz 13-án délután a „Vadász” összes termében. Beléptidj 15.000 kor. — Cigánybált rendez Jónás József zenekara 13-án este 8 órai kezdettel, az Omilyák féle vendéglőben. Színelőadás is lesz. Beléptidj 10.000 kor.

Adóügyi Utmutató Lexikon jejenik meg Varga László, volt pénzügyi könyvszakértő szerkesztésében, amely magában foglalja, nemcsak a társulati, jövedelem és vagyonadók, hanem az össes (általános, fenyűlési, értékpapir, állati, öröki, stb.) jogalmiadók törvényeit, az azok kiegészítését képező rendelkezéseket, a közigazgatási bíróság vonatkozó döntéseit és azokat a különféle cégek könyvvélsével kapcsolatban szakszzerűen tárgyalja. A könyv mindenkinél nélkülözhetetlen, mert annak segítségével adóügyi egyedül láthatja el. Kiadja az Allianz Kereskedelmi r. t. Budapest, V., Nádor u. 28. A kiadónál, valamint szerkesztőségünkben is megrendelhető.

HETI KRÓNIKA

Belföld. Az Országos Mezőgazdasági Kamara hétlőn igazgatósági választmányi ülést tartott, melyen a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés ügyével is foglalkoztak. A magyar mezőgazdaság szempontjából kívánatos az Ausztriával való mielőbbi megegyezés. A magyar kereskedelmi delegáció összetételére néve a gazdaságadatom képviselői javaslatot tesznek a kormányának. Napirenden szerepel még a mezőgazdasági jövedelem adó és a kartellek szabályozásának kérdése, melyek közül az előbbire néve az ülés elhatározta, hogy a fenti adók kivételéről történt méltánytalanságok reparációjára szükségesnek tartja az adók kivételének revízióját, mi okból a kamara fel fogja kérni a pénzügyminisztert, hogy az ilyen természetű adókivételék hivatalból és a kerületi mezőgazdasági kamara közbenjöttével való felülvizsgálatát a pénzügyigazgatóságoknál rendelje el. — A veszprémmegyei Gazdasági Egyesület fennállásának évfordulója alkalmából vasárnap kongresszust tartott. A kongresszus részvevői megtekintették a borászati, kertészeti és gyümölcskiállítását. Dúlután a Move sporttelepen kiszagda lövészony és fogatverseny, s a helybeli leventeszázad felvonulása ment végbe. — A budapesti apostoli nunciatura irásbeli jegyzékben közölte a külügyminiszteriummal, hogy XI. Pius pápa őszentsége kaloccai érsekké gróf Zichy Gyula püspöktől nevezte ki, és egyben megbízta azal, hogy apostoli adminisztrátor minőségben idiglenesen a pécsi egyházmegye is kormányozza.

Külföld. A népszövetségi közgyűlés keddi ülésén megalkotta az elsőké és hat főbizottságait. A közgyűlés után tárgyalni kezdte a tanács általános jelentését arról a munkáról, amelyet a népszövetség a felölt évben végzett.

Tapasztalt asszonyok

beváárlásuk alkalmazásával mindig tudatoslan Franch kávépótlék-ot

a „kávédarálóval” követelnek... Vajjon miért?... Mert fontos nekik pénzükért praktikusán vásárolni.

Hajeltávolító

az összes forgalomban levők között a legjobb, acérl. karról el-távolítja a kellemetlen hajszálakat keszélcsé egyaránt, kéros nyomol nem hagy hátra, ára: 40 000 K.

Hajhullás, Széplőn elleni szerszár 40.000 K. Kapható kizárólag Botár Regina szépség-terápiában, Budapest, Erzsébet körút 34. Pusztai testkúria naponta a világ minden részébe.

Kifutó fiut

a szerkesztőségben felveszünk. Feltételek itt tudhatók meg.

487/1925 szám.

Arverési hirdmény.

a hasonló szám alatt 1925 szept. 2-án kibocsátott arverési hirdmény helyett.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhír teszi, hogy a salgótarjáni kir. írásj. 3039/1925. s. a gyöngyösi kir. írásbíroságnak 1925 évi 1719 számú végzése következtében Dr. Kovács Jenő ügyvéd által képviselt Köhn Lipót és Diamant Jenő javára 12.020.000 és 1380000 K ellen s jár erejéig 1925 évi július 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján felöltalt és 27000000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: italok és autó nyilvání arverésen eladotnak.

Mely arverésen a salgótarjáni kir. írásbíroság 1925-ik évi V. 3451/1 számú végzése folytán 20000 kor. hátr. tökéltvetelés és 13380.0 K tőke, 12020000 Knak 1925 július 1-től aug 6-ig 20000 Knak 1925 évi aug. hó 6 napjától járó 18% kamattal, 1/3) váltóidj és eddig összesen 4193400 K bírólaj má megállapított költségek erejéig, Mátrancvákön végrehajtást szenvedettek lakásleendő megártására 1925 szeptember 23-ik napjának délelőtti 8 óraja há. időül kilüretik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1831 évi LX t. c. 107. és 108. §-ai értelmében képzés fizetés mellett, a legltőbb ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felöltöltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1831. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Salgótarján, 1925 évi szeptember hó 5. napján. Török kir. bírósági végrehajtó

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének öszi közgyűlése.

Augusztus hó 31-én a helybeli M.A.N.Sz. ideoi öszi gyűlést a városára tanácsrterében nagyszámú közönség részvételével tartotta meg. A lelkes magyar asszonyok sajnálattal hallgattak öv. Hochholczert Ernőné elnökh bejelentésit, hogy a nehéz gazdasági viszonyok megrendítették a sok nehézség ellenére is szépen működő acélgári szövetségek működését. Egyelőre ezen szövöletépüket be kellett szüntetni, mert minden pénz szöttestbe volt feltelve, amiket nem tudtak momentán értékesíteni. Ez a beszüntetés azonban csak addig szöl, amig a gazdasági viszonyok javulni kezdenek, amikor az eddigi megcsodált hévvel és lelkesedéssel ismét bele kettognak a szövetségek Salgótarjáni ipari és kereskedelmi életébe. Az inter-

egészségesek védelmével, a betegek idején való elkülönítésével és kezelésével, a házasulandók kötelező orvosi vizsgálatával, a szesz, dohány és szerencsajáték elleni küzdelemmel, kórházak, járványkórházak, szanatóriumok és gondozó intézetek építésével, egyszerű a közegészségügynek a tudomány által elérhető telt színvonalra való felemelésével.

A tudatlanság ellen küzdhetünk az oktató személyzet számának növelésével, képesítései emelésével, kötelező övodai neveléssel, nyolcosztályos, többszintű elemi iskolával, utána állandó szakoktatással és továbbképzéssel, a tudás élvezetének és gyakorlati hasznának köztudatba való áültetésével. Az erkölcs telenség ellen küzdhetünk elsősorban jó példával, felvilágosítással az erkölcs értékének megértésével, az erkölcselenség veszedelmeinek, a belőle származó testi és lelki bajoknak nyílt feltáráásával, a vallás és tudomány egyenással mindenkor összeférő komoly és alapos oktatásával. A komoly vallási és tisztult erkölcsi fellogás feltéllendül magával hozza az igazi, tevékeny és áldozatkész nemzeti érzést, hazafiaságot, a közérdekekkel való törődést, a vele való önzetlen, becsületese foglalkozást, a faj és nemzet fenntartóinak, a családoknak hathatós támogatását, gyermek, mint jövő nemzedék szeretetét és megbecsülését.

Tehát az egyke és a gyermek telenség elleni küzdelem nem más, mint az állam és társadalom hajlós ellenségei ellen való küzdelem. Néünk, maradjék magyaroknak nem egészséget, vagyont, tudást, jövőt jelent csupán, hanem az életet magát.

Dr. Z-mplényi Imre.

